

30.9.2025

לכבוד
מר דודי גיל, מנכ"ל
ארגון חברות ההיסעים בישראל (ע"ר)

דודי שלום רב,

הנדון: חוות דעת – דרישה לשת"פ ניסיון עבור נהג הסעות מיוחדות

סימוכין: מכרז פומבי 10/2024 מכרז שירותי הסעות תלמידים ו/או עובדי הוראה
למוסדות חינוך רגיל ומיוחד ולהסעות אקראיות ומיוחדות
לשנת הלימודים תשפ"ד שפורסם על ידי עיריית אופקים

1. כללי

- 1.1 רשויות מקומיות מפרסמות מעת לעת מכרז לשירותי הסעות מיוחדות עבור תלמידי ו/או עובדי הרשות למוסדות החינוך אשר בתחומי הרשות המקומית.
- 1.2 במסגרת מכרזים אלו, אשר מפורסמות מכוח מכרז מסגרת שמפרסם המשכ"ל של השלטון המקומי, קיימת דרישה לניסיון של הנהג, המסיע את התלמידים ו/או עובדי ההוראה של הרשות המקומית, בנהיגה בסוג הרכב אותו הוא נוהג.

2. הצגת העובדות

- 2.1 בהתאם לנסיבות שפורטו על ידכם, מכרזי הרשויות המקומיות דורשים ותק של שנתיים לפחות בנהיגה בסוג הרכב אותו הוא נוהג.
- 2.2 ראו דוגמה – סעיף 2.5 למכרז פומבי 10/2024 מכרז שירותי הסעות תלמידים ו/או עובדי הוראה למוסדות חינוך רגיל ומיוחד ולהסעות אקראיות ומיוחדות לשנת הלימודים תשפ"ד שפורסם על ידי עיריית אופקים (להלן – המכרז).

3. הצגת השאלה המשפטית

מדוע נדרש של ניסיון של ושנתיים על ידי הרשויות המקומיות, אם אין דרך לאכוף או לוודא כי הדרישה מתקיימת, וכאשר היא פוגעת בתחרות בשוק התעסוקה.

המסגרת הנורמטיבית ודיון

- 3.1 נראה כי הדרישה איננה מקיימת את הרציונל אותו היא נועדה להבטיח (בטיחות הנוסעים ומשתמשי הדרך) מהטעם הפשוט שלא ניתן לאכוף הוראה זו.
- 3.2 כאשר חברת היסעים ניגשת למכרזים אלו והיא נדרשת להעסיק נהגים עם הוותק האמור, אין היא יכולה לדעת, ועורך המכרז אינו יכול לוודא, כי אותו נהג אכן נהג ברכב נשוא השירות במשך תקופת הדרישה. האם הציפייה מחברת ההיסעים שרוצה לגשת למכרז שכזה היא להתקשר למקום העבודה הקודם של הנהג ולוודא שהוא אכן נהג במשך 2 שנים על הרכב הרלבנטי? האם חברת ההיסעים יכולה לסמוך על כל תשובה שתתקבל? האם סביר הוא לדרוש מהמעסיק הקודם תצהיר או כתב התחייבות שאותו נהג נהג ברכב הרלבנטי במשך תקופת הוותק הנדרשת?
- 3.3 נראה שהתשובות על כל השאלות הללו שליליות, בגדר הטלת "תקנה שאין הציבור יכול לעמוד בה".
- 3.4 יתרה מזאת, כאשר ישנה דרישה שכזו, הרי שאותו נהג יעדיף לעבוד במקום עבודה שאינו דורש תקופת ותק כלשהי, ואז לאותו מקום עבודה יהיה תמיד יתרון לא הוגן על חברות ההיסעים המעוניינות להתחרות במכרזים אלו.
- 3.5 למעשה, מכרזים אלו כובלים את חברות ההיסעים להעסיק נהגים בעלי ותק גם אם הם לא נוהגים בצורה בטיחות או אינם סרים להנחיות ונהלי החברה, רק בכדי שיוכלו לעמוד בדרישת הוותק האמורה.
- 3.6 בהתאם, מוצע להמיר דרישה זו בהצעת הארגון המפורטת להלן, הצעה אשר הן מבטיחה שהנהג הינו בעלת ניסיון רלבנטי, כי הוא עבר הדרכה מתאימה ושהוא נמצא בפיקוח של האורגנים המוסמכים בחברה:
- 3.6.1 יחזיק ברישיון נהיגה מתאים באוטובוס למשך תקופה של 3 חודשים לפחות ;
- 3.6.2 הנהג יעבור התלמדות או חניכה אצל קצין הבטיחות של חברת ההיסעים למשך חודש אחד, בכל הקשור לאופן הנהיגה וכללי הבטיחות בדרך, וזאת בטרם יוכל להסיע נוסעים ;
- 3.6.3 בהתאמה, ובכדי להניח את דעתכם בנוגע לביצוע הדרישות האמורות, יגיש מנכ"ל/בעל השליטה חברת ההיסעים תצהיר חתום ומאומת על ידי עו"ד בדבר ביצוע האמור.

סיכום

1. אין כל טעם בקיומה של דרישת ותק שלא ניתן לאוכפה או שפוגעת בתחרות בשוק התעסוקה ;
2. מוצע להמיר דרישה זו בהצעה המפורטת לעיל.

ניסיון הח"מ

- הח"מ שימש במשך 6 שנים כיועץ המשפטי של הרשות הארצית לתחבורה ציבורית, אגף התשתיות, אגף תכנון תעבורתי ואגף ההיסעים במשרד התחבורה. במסגרת זו, בין היתר, היה שותף מלא לגיבוש הסדרים רגולטוריים בתחום התחבורה, ושימש חבר ועדת המכרזים הבינמשרדית למתן רישיונות קווי שירות בתחבורה ציבורית (היקף כל מכרז עומד על כ-2 מיליארד ₪), וחבר שתי ועדות מכרזים משרדיות נוספות להתקשרויות עם יועצים וספקים שונים.
- כמו כן, במשך 10 שנים שימש כיועץ המשפטי (סמנכ"ל) בשתי קבוצות גדולות במשק בתחום התשתיות. עבודתו בקבוצות אלה, נסבה, רובה ככולה, בתחום המשפט המסחרי – חוזים, מכרזים, תאגידים, עסקאות M&A, מקרקעין, תשתיות, ודיני עבודה. יתרה מכך, עסק עו"ד רבניאן בייצוג החברות בקבוצות בתחום הרגולציה אל מול משרדי ממשלה ורגולטורים שונים.

הערות

ברצוני להדגיש, כי האמור בחוות דעת זו מבוסס על ניסיוני המקצועי והבנתי המשפטית.

חוות דעת זו מתבססת על המסכת העובדתית כפי שהוצגה בפניי בלא שנבחנה על ידי בנפרד, על ההנחות שהוצגו לעיל ועל הדין בישראל נכון למועד הוצאתה. כל שינוי במסכת העובדתית, בהנחות שעמדו בבסיס חוות הדעת או בדין הקיים, לרבות על דרך של פירושו בידי הרשויות או בית המשפט עשויים לשנות מהאמור בחוות הדעת. היבטים הנוגעים לדין זר צריכים להבחן בנפרד.

חוות דעת זו מוגשת לעיון ארגון חברות ההיסעים בישראל (ע"ר) בלבד, ואין לעשות בה כל שימוש אחר או להעבירה לצד שלישי כלשהו בלא הסכמתי המפורשת מראש ובכתב.

ברכה,
הרצל רבניאן עו"ד